

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 592/2013-10

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 10. decembra 2013 predbežne prerokoval sťažnosť P. B., B., zastúpeného advokátom JUDr. P. S., Advokátska kancelária, M., vo veci namietaného porušenia „*čl. 48 ods. 2*“ Ústavy Slovenskej republiky a „*práva na spravodlivé konanie*“ podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd „*konaním Okresného súdu Dunajská Streda a Krajského súdu Trnava*“ a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť P. B. o d m i e t a pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bolo 13. novembra 2013 doručené podanie P. B., B. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorého obsahom bolo konštatovanie právneho zástupcu sťažovateľa, že „*v jeho mene a v zákonnej lehote podáva ústavnú sťažnosť na prieťahy konania súdu, ktorú odôvodní v lehote 10 odo dňa doručenia*“. Následne 21. novembra 2013 bola doručená sťažnosť sťažovateľa vo veci namietaného porušenia „*čl. 48 ods. 2*“ Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a „*práva na spravodlivé konanie*“ podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv

a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) *„konaním Okresného súdu Dunajská Streda a Krajského súdu Trnava“*.

Meritom podanej ústavnej sťažnosti je nesúhlas sťažovateľa s postupom Okresného súdu Dunajská Streda (ďalej len „okresný súd“) a Krajského súdu v Trnave (ďalej len „krajský súd“), ktoré rozhodli o žalobe o náhradu škody sťažovateľa. Okresný súd žalobu sťažovateľa zamietol rozsudkom sp. zn. 6 C 136/2000 z 1. decembra 2011. Krajský súd na základe podaného odvolania rozsudkom sp. zn. 23 Co 49/2012 z 29. júla 2013 potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa.

Sťažovateľ v odôvodnení svojej sťažnosti vidí porušenie svojich práv v prieťahoch vo veci konajúcich súdov. Včasnosť svojej sťažnosti odôvodňuje tým, že ju podáva *„v dvojmesačnej zákonnej lehote odo dňa 09.09.2013, kedy bolo právnenému zástupcovi sťažovateľa doručené písomné vyhotovenie rozsudku Krajského súdu Trnava, sp. zn. 23 Co/49/2012“*.

Sťažovateľ v závere svojej sťažnosti navrhol, aby ústavný súd prijal jeho sťažnosť na ďalšie konanie, po prerokovaní sťažnosti vyhovel a nálezom vyslovil:

„1. Základné právo sťažovateľa na spravodlivé konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru ochrane ľudských práv a základných slobôd, ktorý bol vyhlásený pod č. 209/1992 Zb. a článkom 48 ods. 2 Ústavy SR bolo porušené konaním Okresného súdu Dunajská Streda a Krajského súdu Trnava.

2. Okresný súd Dunajská Streda a Krajský súd Trnava sú povinní zaplatiť spoločne a nerozdielne sťažovateľovi sumu 5 000 Eur ako náhradu škody za prieťahy v konaní.

3. Okresný súd Dunajská Streda a Krajský súd Trnava sú povinní spoločne a nerozdielne uhradiť sťažovateľovi trovy konania v sume 312, 41 Eur s DPH na účet právneho zástupcu do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ústavný súd môže zároveň vec vrátiť na ďalšie konanie, zakázať pokračovanie v porušovaní základných práv alebo slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z kvalifikovanej medzinárodnej zmluvy, alebo ak to je možné, prikázať, aby ten, kto porušil práva alebo slobody podľa odseku 1, obnovil stav pred porušením.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon. Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

Ústavný súd v súvislosti s prvým doručeným (13. novembra 2013) podaním sťažovateľa konštatuje, že toto podanie nemožno považovať za sťažnosť, pretože uvedené podanie okrem identifikácie sťažovateľa, porušovateľov a označenia podania ako „sťažnosť“ neobsahuje žiaden petit ani označenie práv, ktorých porušenie namieta. Z uvedeného dôvodu neobstojí tvrdenie sťažovateľa, že svoju „sťažnosť na prietahy konania súdu“ odôvodní „v lehote 10 odo dňa doručenia“. Vychádzajúc z uvedeného druhé

podanie sťažovateľa nemohlo byť posudzované ako doplnenie sťažnosti so zachovaním lehoty, keďže takýmto postupom by dochádzalo k neprípustnému predlžovaniu lehoty na podanie sťažnosti podľa § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde.

Pokiaľ ide o druhé podanie sťažovateľa doručené ústavnému súdu 21. novembra 2013, ústavný súd konštatuje, že ani toto podanie nespĺňa všetky náležitosti sťažnosti.

Podľa § 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde návrh na začatie konania sa ústavnému súdu podáva písomne. Návrh musí obsahovať, akej veci sa týka, kto ho podáva, prípadne proti komu návrh smeruje, akého rozhodnutia sa navrhovateľ domáha, odôvodnenie návrhu a navrhované dôkazy. Podľa § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde ústavný súd je viazaný návrhom na začatie konania, okrem prípadov výslovne uvedených v tomto zákone.

Ustanovenie § 20 zákona o ústavnom súde sa v celom rozsahu vzťahuje aj na sťažnosť podľa § 49 a nasl. zákona o ústavnom súde. Ústavný súd výslovne zdôrazňuje, že viazanosť ústavného súdu návrhom na začatie konania osobitne platí v prípadoch, v ktorých osoby požadujúce ochranu svojich základných práv a slobôd sú zastúpené advokátom. Z uvedeného vyplýva, že ústavný súd má v ústave a v zákone o ústavnom súde presne definované právomoci, uplatnenie ktorých je viazané na splnenie viacerých formálnych aj vecných náležitostí návrhu na začatie konania (čl. 127 ods. 1 ústavy, § 20 a § 50 zákona o ústavnom súde). Viazanosť ústavného súdu návrhom sa vzťahuje zvlášť na návrh výroku rozhodnutia, ktorého sa sťažovateľ domáha. Ústavný súd môže rozhodnúť len o tom, čoho sa sťažovateľ domáha v petite svojej sťažnosti, a vo vzťahu k tomu subjektu, ktorý označil za porušovateľa svojich práv (čl. 2 ods. 2 ústavy).

Podľa § 50 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť okrem všeobecných náležitostí uvedených v § 20 musí obsahovať, ktoré základné práva alebo slobody sa podľa tvrdenia sťažovateľa porušili [písm. a)], označenie právoplatného rozhodnutia, opatrenia alebo iného zásahu, ktorým sa porušili základné práva alebo slobody [písm. b)], a označenie, proti komu smeruje [písm. c)]. Podľa § 50 ods. 2 zákona o ústavnom súde k sťažnosti sa pripojí kópia právoplatného rozhodnutia, opatrenia alebo dôkaz o inom zásahu.

Ústavný súd v tejto súvislosti konštatuje, že sťažovateľom predložený návrh rozhodnutia vo veci samej (petit) nie je vymedzený presne, určito a zrozumiteľne, teda takým spôsobom, aby mohol byť východiskom pre jeho rozhodnutie v uvedenej veci. Sťažovateľ v petite podanej sťažnosti sa dožaduje vyslovenia porušenia čl. 48 ods. 2 ústavy (teda nie vyslovenia porušenia niektorého zo základných práv upravených v označenom článku ústavy) a vyslovenia porušenia práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, pričom z celkového obsahu odôvodnenia sťažnosti je zrejmé, že sťažovateľ zamýšľal namietať porušenie práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Vychádzajúc z uvedeného možno konštatovať, že petit sťažnosti je vo vzťahu k označenému článku ústavy neurčitý a vo vzťahu k označenému právu na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ktorého porušenie sťažovateľ namieta, nekorešponduje s argumentáciou uvedenou v odôvodnení sťažnosti. Navyše, sťažovateľ v petite ani neoznačil konania okresného súdu a krajského súdu ich spisovými značkami, čo v súhrne predstavuje takú mieru nedostatkov petitu z hľadiska vymedzenia predmetu konania pred ústavným súdom, že ho nemožno považovať za jasný a vykonateľný.

V súvislosti s uvedenými nedostatkami ústavný súd pripomína, že tieto nie je povinný odstraňovať z úradnej povinnosti. Na takýto postup slúži inštitút povinného právneho zastúpenia v konaní pred ústavným súdom, pričom z doterajšej rozhodovacej činnosti ústavného súdu jednoznačne vyplýva, ako ústavný súd posudzuje nedostatok zákonom predpísaných náležitostí podaní účastníkov konania (napr. III. ÚS 206/2010, II. ÚS 309/2010, III. ÚS 357/2010, I. ÚS 368/2010). Ústavný súd v tejto súvislosti už vo svojom uznesení sp. zn. II. ÚS 117/05 z 11. mája 2005 uviedol: „Podľa § 18 ods. 2 zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov advokát je povinný dôsledne využívať všetky právne prostriedky, a takto chrániť a presadzovať práva a záujmy klienta. Tieto povinnosti advokáta vylučujú, aby ústavný súd nahradzoval úkony právnej služby, ktoré je povinný vykonať advokát tak, aby také úkony boli objektívne spôsobilé vyvolať nielen začatie konania, ale aj prijatie sťažnosti na ďalšie konanie, ak sú na to splnené zákonom ustanovené predpoklady. Osobitne to platí pre všetky

zákonom ustanovené náležitosti úkonov, ktorými začína konanie pred ústavným súdom.“ Aj v súvislosti s tým naďalej zostáva v platnosti zásada „vigilantibus iura scripta sunt“, t. j. bdelym patrí právo, a to o to zvlášť, ak ide o osoby práva znalé (napr. advokáta).

Vzhľadom na už uvedené ústavný súd konštatuje, že sťažnosť vykazuje taký rozsah nedostatkov náležitostí predpísaných zákonom, že ju z uvedeného dôvodu odmietol už pri jej predbežnom prerokovaní (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

Na zdôraznenie presvedčivosti svojho rozhodnutia ústavný súd dodáva ďalšie dôvody, ktoré vylučujú možnosť prijatia sťažnosti sťažovateľa na ďalšie konanie. Vzhľadom na už prezentovaný záver ústavného súdu o nemožnosti zachovania lehoty v súvislosti s prvým podaním sťažovateľa sťažnosť sťažovateľa (doručená ústavnému súdu 21. novembra 2013) mohla byť odmietnutá aj z dôvodu oneskoreného podania sťažnosti, pretože z odtlačku prezentačnej pečiatky právneho zástupcu sťažovateľa je zrejmé, že rozsudok krajského súdu sp. zn. 23 Co 49/2012 z 29. júla 2013 prevzal 9. septembra 2013 (čo napokon sťažovateľ uvádza aj v sťažnosti), pričom sťažnosť sťažovateľa (doručená 21. novembra 2013) bola podaná na poštovú prepravu 18. novembra 2013, teda zjavne po uplynutí dvojmesačnej lehoty podľa § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde.

Ďalším eventuálnym dôvodom odmietnutia sťažnosti sťažovateľa je povaha práv, ktorých porušenie zamýšľal sťažovateľ navrhnuť vysloviť.

Ústavný súd totiž pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou „odstránenie stavu právnej neistoty je podstatou, účelom a cieľom práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov“ (I. ÚS 24/03, II. ÚS 66/03, IV. ÚS 15/03), pričom „tento účel možno zásadne dosiahnuť právoplatným rozhodnutím“.

Ústavný súd v tejto súvislosti poukazuje aj na svoju stabilizovanú judikatúru, podľa ktorej jednou zo základných pojmových náležitostí sťažnosti podľa čl. 127 ústavy je to, že musí smerovať proti aktuálnemu a trvajúcejmu zásahu orgánov verejnej moci do základných práv sťažovateľa a že zároveň ochranu tomuto základnému právu ústavný súd poskytuje len

vtedy, ak bola sťažnosť podaná v čase, keď k namietanému porušovaniu práva ešte mohlo dochádzať a nečinnosť orgánu verejnej moci v tom čase ešte mohla trvať. Keďže sťažovateľom napadnuté konanie na krajskom súde vedené pod sp. zn. 23 Co 49/2012 bolo právoplatne skončené vydaním a doručením rozsudku krajského súdu sp. zn. 23 Co 49/2012 z 29. júla 2013 (doručeným sťažovateľovmu právnomu zástupcovi 9. septembra 2013), ktorým krajský súd potvrdil prvostupňový rozsudok, existoval ďalší dôvod na odmietnutie sťažnosti sťažovateľa, a to pre jej zjavnú neopodstatnenosť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde, pretože v čase podania sťažnosti už k namietanému porušovaniu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov nemohlo dochádzať.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 10. decembra 2013